Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
VGGM: Kaderbrief 2025 en Informatiebrief Bedrijfsvoering 2024

Adviseur : K. Schaap/M. Jansma
Portefeuillehouder : E. Weststeijn/T. van der Pas
Datum : 6 februari 2024

Aan de Raad

1. Inleiding
Op 24 januari 2024 ontvingen wij de Kaderbrief 2025 van de Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM). Deze kaderbrief schetst de ontwikkelingen die van invloed zijn op de beleidsmatige en budgettaire kaders van VGGM, op weg naar de begroting 2025 van de VGGM.

Ook stuurde de VGGM ons een informatiebrief over het programma gericht op het versterken van de bedrijfsvoering en de inzet daarvoor in het lopend jaar. Met deze brief komt de VGGM tegemoet aan de wens van een aantal gemeenteraden, waaronder uw raad, om nader geïnformeerd te worden over de wijze waarop gelden ingezet worden ter versterking van de bedrijfsvoering. De stukken van de VGGM zijn bijgevoegd (bijlage 1 t/m 3).

Deze raadsinformatiebrief neemt u op hoofdlijnen mee in de stukken van de VGGM en duidt de gevolgen voor (de begroting van) de gemeente Rozendaal. De VGGM vraagt u desgewenst te reageren op de stukken. We leggen u vanuit het college een concept-reactie richting het DB van de VGGM voor. Dat dit via een raadsinformatiebrief (en niet via een raadsvoorstel) gebeurt, is ongebruikelijk, maar gegeven de strakke tijdslijn noodzakelijk. We lichten dit in het vervolg van deze brief nader toe.

2. Afwijkende procedure
In de afgelopen jaren was het gebruikelijk dat het Dagelijks Bestuur VGGM uw raad informeerde over de verwachte algemene financiële en beleidsmatige kaders *tegelijk* met de ontwerpbegroting. De gemeenteraden werden op dat moment in de gelegenheid gesteld een zienswijze op de ontwerpbegroting uit te brengen.[1] Vorig jaar is vanuit een aantal gemeente(rade)n aangegeven graag in een eerder stadium te kunnen reageren op de Kaderbrief, zodat VGGM daar rekening mee kan houden bij het opstellen van de ontwerpbegroting. Dit betekent een *gescheiden* traject, waarbij eerst de Kaderbrief wordt aangeboden (met de mogelijkheid voor de raden om wensen en bedenkingen aan te geven) en láter de ontwerpbegroting (zienswijzeprocedure).

Dat gescheiden traject beleeft dit jaar zijn primeur en behoeft in de praktijk nog enige aanscherping. De deelnemende gemeenten ontvingen de brief op 24 januari en werden daarbij in de gelegenheid gesteld om vóór 23 februari 2024 te reageren, om besluitvorming door het Algemeen bestuur op 29 februari 2024 mogelijk te maken. Het door VGGM gekozen traject is voor de meeste gemeenten (veel) te kort om in te passen in de reguliere bestuurlijke besluitvormingstrajecten, waardoor ingrepen in de reguliere procedures noodzakelijk zijn. Om die reden stellen wij, in dit specifieke geval voor onze gemeente voor om:

[1] Zie de raadsinformatiebrief 'Informatiebrief VGGM', 28 maart 2023, bij de ingekomen stukken van de gemeenteraadsvergaderingen 16 mei 2023. Zie tevens het raadsvoorstel 'Ontwerpbegroting 2023 VGGM', 21 juni 2023, behandelt in de raadsvergadering van 5 juli 2023.

A. Wensen en bedenkingen ten aanzien van de Kaderbrief in te dienen overeenkomstig de door het college als bijlage bij deze Raadsinformatiebrief (bijlage 4) gevoegde concept.

Of

B. Aan de hand van een door het college te vervaardigen raadsvoorstel op 20 februari 2023 (de reservedatum van de raad) te besluiten over het indienen van eventuele wensen en bedenkingen.

Variant A is ongebruikelijk (en mogelijk ongewenst) omdat we daarmee uw raad via een raadsinformatiebrief (en niet via een raadsbesluit) vragen in te stemmen met een reactie op de Kaderbrief die het *college* aan de VGGM verzendt. In variant B repareren we dat door wel een raadsvoorstel op te stellen, en daarover in een extra raadsvergadering te besluiten. Daarmee besluit u over een eventuele brief met wensen en bedenkingen die uw *raad* aan de VGGM verzendt. In de conceptbrief aan de VGGM zijn we vooralsnog uitgegaan van variant A.

We nemen u in het vervolg van deze raadsinformatiebrief op hoofdlijnen mee in de stukken en de gevolgen voor onze gemeente.

3. Toelichting op de Kaderbrief 2025 VGGM

De Kaderbrief 2025 bevat de inhoudelijke/beleidsmatige en financiële ontwikkelingen en kaders op weg naar de begroting 2025 van de VGGM. De kaderbrief wordt aan de raden van de 15 VGGM-gemeenten aangeboden met de mogelijkheid om wensen en bedenkingen mee te geven, die het DB van de VGGM mee kan wegen bij het opstellen van de ontwerpbegroting. De ontwerpbegroting krijgt u in april/mei aangeboden, met de gebruikelijke mogelijkheid om desgewenst een zienswijze in te dienen.

De Kaderbrief is opgebouwd uit een aantal hoofdstukken, waaronder een uitwerking van een aantal deelterreinen/taken van de VGGM. Ten aanzien van de ontwikkelingen omtrent die deelterreinen hebben wij hieronder enige duiding gegeven.

A. <u>Crisisbeheersing (hoofdstuk 3)</u>

In de Kadernota is een verhoging van het regionale budget van € 500.000 opgenomen. Die verhoging wordt (vooralsnog ook meerjarig) geheel gedekt uit rijksmiddelen. Een winstwaarschuwing betreft eventuele toekomstige bezuinigingen door de Rijksoverheid, die dus ook de regionale budgetten zouden kunnen beïnvloeden.

B. <u>Brandweer (hoofdstuk 4)</u>

1. *Natuurbrandbeheersing*
   De regionale kosten stijgen door het programma natuurbrandbeheersing met € 200.000. Hiervan wordt de helft (naar verwachting) bekostigd uit een provinciale bijdrage en de andere helft door interne prioritering binnen VGGM.
2. *Veilige energietransitie*
   Hiervoor wordt een regionaal budget van € 300.000 ingetekend (risicobeeld, aansluiten bij plan- en besluitvorming, voorlichting en scholing medewerkers) om de extra inzet voor de bestrijding van brand die verband houdt met de reductie van energiegebruik en alternatieve energiebronnen (isolatie, zonnepanelen), op te kunnen vangen.
3. *Inwerkingtreding Omgevingswet*
   Voor de invoering van de omgevingswet zijn middelen aan het Gemeentefonds toegevoegd. VGGM doet ten behoeve van hun wettelijke adviestaak, op het gebied van milieubelastende activiteiten, een beroep op een deel van die middelen, vooralsnog door middel van een PM post.

C. <u>GGD (hoofdstuk 5)</u>

Gemeenten hebben de laatste twee jaar intensief met de GGD samengewerkt aan een toekomstvisie voor de JGZ en de AGZ. In het regionaal bestuurlijk overleg (BOPG) van 30 november 2023 hebben de bestuurders besloten welke scenario's uitgevoerd gaan worden. De uitkomsten van dit overleg zijn verwerkt in de kaderbrief. Het gaat om de keuze voor scenario 2 bij de AGZ (blz. 13-15): werken aan de gezondheid van inwoners met daarbij het accent op specifieke doelgroepen en kwetsbaren. Bij de Jeugdgezondheidszorg (blz. 15) gaat het ook om de keuze voor scenario 2: basiszorgaanbod JGZ met continuïteitsgarantie. De GGD biedt daarnaast een aantal modules aan als lokaal maatwerk, onder andere 'Collectieve preventie' en 'Communicatie, vindbaarheid en zichtbaarheid'. Hierbij is van belang dat hoe meer gemeenten er voor kiezen een module af te nemen, des te lager de kosten per gemeente worden. Over de keuzes voor modules bestaat, zoals vermeld in de kaderbrief, nog geen consensus.

Tot slot: de GGD gaat ervan uit dat gemeenten de bijdragen die zij voor bepaalde taken krijgen (zie blz. 16 en 17), bijvoorbeeld voor uitvoering van het wettelijk verplichte Rijksvaccinatieprogramma (RVP) één op één doorsluizen. Dit is een aanname die wij ondersteunen. De GGD speelt, als Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst, een belangrijke rol in preventie: bewaken, beschermen en bevorderen van gezondheid.

D. Ambulancezorg (hoofdstuk 6)

VGGM schetst een toename is van uitgaven. Echter, er worden enkel PM posten opgenomen, met als toelichting dat het de mutatie per boekjaar betreft ten opzichte van het begrotingskader 2023. Het zou klant-/lezersvriendelijker zijn om de bedragen uit dit begrotingsader 2023 ter informatie in deze tabel op te nemen. Wij zullen VGGM verzoeken dit alsnog te doen.

E. Bedrijfsvoering (Hoofdstuk 7)

Het hoofdstuk Bedrijfsvoering van de kaderbrief bestaat uit een drietal paragrafen.

1. Samen. Beter. Bedrijfsvoeren.

Dit onderdeel schetst de noodzaak om de ondersteuning en samenwerking in de organisatie van VGGM te versterken en te verbeteren. Voor het eerste jaar (2024) zijn de activiteiten omschreven in de bijgevoegde informatiebrief 2024 (bijlage 3). Die informatiebrief behandelen wij hieronder separaat.

2. Reductie diversiteit arbeidsvoorwaarden

Voor 2025 wordt de gezamenlijke gemeentelijke bijdrage hiervoor niet verhoogd. Wel is een forse verhoging voor de jaren 2026, 2027 en 2028 (€ 900.000) voorzien. Dit heeft te maken met de overdracht van taken JGZ van STMG en Icare aan VGGM en de harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden die hiermee gemoeid is. De uitvoering van JGZ 0-4 jaar (op consultatiebureaus), eerder uitgevoerd door STMG (in regio Oost) en Icare (in regio West) is per 1 januari 2015 ondergebracht bij VGGM/GGD. De werkzaamheden werden ondergebracht in een aparte organisatie onder de paraplu van de VGGM, omdat de CAO van de zorgorganisaties minder gunstig was dan de CAO van de GGD. De overgang is destijds onder grote tijdsdruk gerealiseerd en het was te verwachten dat de arbeidsvoorwaarden een keer geharmoniseerd moesten worden.

3. Harmonisatie afspraken huisvesting brandweer

In 2020 is geconcludeerd dat de huisvestingslocaties (de brandweerkazernes/posten) onderdeel van de regionale bekostiging dienen te zijn en niet ten laste van de betreffende individuele gemeenten dienen te komen. Voor een project om de beheerafspraken en de bijbehorende bekostiging te harmoniseren (aanstellen projectleider, in beeld brengen huidige situatie en uitwerken alternatieven) is een verhoging van de gezamenlijke gemeentelijke bijdragen met € 200.000. nodig. Voor de uiteindelijke regionalisering van de huisvestingslasten zijn voor de jaren 2026 t/m 2028 PM-posten opgenomen.

4. Financiële consequenties voor Rozendaal
Als de in de kaderbrief opgenomen verhoging van de gezamenlijke gemeentelijke bijdrage wordt verwerkt in de begroting van VGGM voor 2025, zou de bijdrage voor Rozendaal aan VGGM stijgen met ongeveer € 4.000, op het gebied van Publieke gezondheidszorg en Bevolkingszorg. Echter, de financiële consequenties pakken voor ons aan de uitgavenkant gunstiger uit dan waarmee wij in onze gemeentelijke meerjarenbegroting hebben gerekend. Dit komt niet door de cijfers en ontwikkelingen bij de VGGM zelf, maar door de ontwikkeling van het Gemeenteronds. Naar aanleiding van de u bekende herverdeling van het Gemeentefonds krijgen wij immers van het Rijk minder geld voor de brandweertaken. Omdat onze gemeentelijke bijdrage aan VGGM voor de brandweer op die uitkering gebaseerd is, gaat ook onze bijdrage aan de VGGM naar beneden. Dit terwijl wij in de meerjarenbegroting veiligheidshalve nog rekening gehouden hadden met een hogere bijdrage (ongeveer € 15.000 meer). Al met al zijn wij, voor zover we nu kunnen bezien op basis van de ontwikkelingen in de kaderbrief, in 2025 ongeveer € 11.000 voordeliger uit dan in de meerjarenbegroting ingeschat.

We weten vanzelfsprekend feitelijk pas bij de ontwerpbegroting voor 2025 van de VGGM waar de exacte cijfers naartoe bewegen.

Onderdeel	VGGM 2025	Begroting Rozendaal 2025
Veiligheid	186	201
Bevolkingszorg + Publieke gezondheidszorg	47	43
JGZ 0-4 jaar + RVP	39	39
Totaal	272	283

Bedragen X € 1.000

5. Toelichting op de informatiebrief *'Samen. Beter. Bedrijfsvoeren. 2024' VGGM*
Aanleiding
Bij de behandeling van de ontwerpbegroting van VGGM voor 2024 is in juli 2023 reeds vastgesteld dat versterking van de bedrijfsvoering noodzakelijk is. Uit benchmark-onderzoek bleek dat de bedrijfsvoering van de VGGM krap is georganiseerd en de governance complex is. De bedrijfsvoering van de VGGM acteert in de huidige situatie ad hoc en de continuïteit van de reguliere dienstverlening komt daarmee in het geding. Van belang is dat reguliere taken minder onder druk komen te staan. Behoeften en middelen moeten in evenwicht gebracht worden, zodat de continuïteit van de reguliere dienstverlening geen risico meer loopt. Structureel extra investeren in bedrijfsvoering is daarom noodzakelijk. Er is bedrijfsvoering nodig die meer planmatig en beheersbaar werkt. Daarom is VGGM per 2024 het programma 'Beter Bedrijfsvoeren' gestart. Een bestuurlijke commissie met daarin bestuurders uit vier deelnemende gemeenten begeleidt dit programma. In de begroting voor de komende jaren is structureel € 1 miljoen meer opgenomen om vorm te geven aan deze organisatieversterking.

Programmatische inzet in 2024
De VGGM werkt in de informatiebrief de risico's van de huidige situatie uit. Ondersteunende processen zijn niet voldoende beschreven. De interne systemen zijn niet robuust genoeg. Daarnaast zijn verdeling van taken en verantwoordelijkheden niet altijd duidelijk. Hierdoor bestaat het risico dat de organisatie niet meebeweegt met wettelijke of maatschappelijke ontwikkelingen en worden de opgedragen taken niet naar behoren uitgevoerd. De informatiebrief geeft een aantal concrete

voorbeelden. Om de risico's en kwetsbaarheden te verminderen, wordt in 2024 onder meer gewerkt aan:
- het opstellen van een visie op bedrijfsvoering en IT;
- een transitie- en inrichtingsplan voor Bedrijfsvoering, Strategie & Control, IT en decentraal werken;
- het ontwerpen en opstellen van diverse procesbeschrijvingen (onder meer voor Inkoop, Financiën en HR, mede voorwaardelijk voor de implementatie van een nieuw applicatieplatform);
- het eerste deel van de implementatie van het applicatieplatform, ter vervanging van de bestaande applicatie bij de JGZ;
- een transitie- en inrichtingsplan en de inrichting van een nieuwe Planning- en Controlcyclus.

Het resultaat is dat op 1 januari 2025 de afdeling Jeugdgezondheidzorg en de afdeling Crisisbeheersing werken met het nieuwe applicatieplatform en deze applicatie door de hele organisatie wordt gebruikt voor de inkoop en financiële processen. Daarnaast zijn alle risico's in deze processen in beeld gebracht en maatregelen genomen in de onderliggende processen, procedures, taken en verantwoordelijkheden om deze risico's te beperken. De medewerkers zijn opgeleid en de processen gestandaardiseerd, zodat de afhankelijkheid van een enkele medewerker sterk is teruggebracht. Daarnaast zijn de risico's op fraude verminderd.

Financiële en personele gevolgen
In de VGGM-begroting voor 2024 is de gezamenlijke gemeentelijke bijdrage opgehoogd met € 1.000.000. Voor 2025, 2026 en 2027 voorziet de VGGM voor ieder jaar een verhoging met €1.000.000 . Het bedrag is in 2024 nodig voor inhuur (€ 700.000) ten behoeve van de hiervoor genoemde en in de informatiebrief uitgewerkte steppen. Het resterende deel van het bedrag is nodig voor de structurele versterking (€ 300.000) van de bedrijfsvoeringsorganisatie (menskracht): het aantrekken van een communicatiemedewerker en een financial controller.

Gedurende de looptijd van het programma wil de VGGM de personele capaciteit op het gebied van bedrijfsvoering uitbreiden met tussen de 37 en 60 fte. VGGM geeft aan dat uit het benchmark onderzoek (2021) is gebleken dat zij de ondersteunende processen met 37 fte minder dan andere veiligheidsregio's uit moet voeren en met 60 fte minder dan andere gemeenschappelijke regelingen. Anders gezegd: de afdeling bedrijfsvoering van de VGGM bedraagt 9,4% van het totaal, waar vergelijkbare Veiligheidsregio's zitten op 13,1% en vergelijkbare GGD-en op 16%. Al met al is het aantrekken van tot aan 60 nieuwe fte's fors. We hebben hierover in de brief een passage opgenomen, die met name oproept tot slimmere, efficiëntere processen – met andere woorden een inverdieneffect van de uitbreiding met nieuw personeel.

6. Vervolg
VGGM heeft bij schrijven van 24 januari 2024 de raden in de gelegenheid gesteld om vóór 23 februari 2024 wensen en bedenkingen in te dienen ten aanzien van de kaderbrief. Vanwege deze termijn wijken we af van de normale procedure (zie paragraaf 2 van deze RIB), zodat we tijdig richting het DB van de VGGM kunnen reageren en zij onze reactie in de ontwerpbegroting kunnen betrekken.

Op 3 april 2024 neemt het AB van de VGGM een besluit over de ontwerpbegroting 2025 (inclusief gewijzigde Begroting 2024 en afwikkeling van het resultaat van de Jaarrekening 2023). Deze ontwerpbegroting 2025 wordt via de colleges door het DB aangeboden aan de raden ter zienswijze. De zienswijzetermijn bedraagt 12 weken. Het AB stelt in september de definitieve begroting vast.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum, gemeentesecretaris	Ester Weststeijn, burgemeester

Bijlagen:
1. Aanbiedingsbrief VGGM
2. Kadernota VGGM 2025
3. Informatiebrief VGGM ‘Samen. Beter. Bedrijfsvoeren. 2024’
4. Conceptbrief aan VGGM met wensen en bedenkingen